

विभिन्ना यः शुद्धं पीठमाचरेत् । तस्य लक्ष्मीः स्वयं वेश्म
कदाचिन्न विवर्द्धति । अष्टानादष्ट वा कोट्यादयोऽन्यथा
पीठमाचरेत् । एतानि तस्य नश्यन्ति लक्ष्मीरायुर्वर्गं
कुलम् । शंकराभात्ये पु० हरिवं० १६१५० । अष्टमभेदे
पु० भा० डो० १७५० । प्रदेवतामूर्तिस्थापनाधारे पि-
ण्डिकायां स्त्री लोप् स्वार्थे क पीठिका तत्रार्थे पि-
ण्डिकाशब्दे लक्ष्यम् । इदेवतापूजनाङ्गे हृदयकूपे स्था-
पारे तत्र पूज्यपदार्थाः पूज्यदेवताश्च तन्मसारे उक्ता
यथा “पीठपूजां ततः कुर्यात् काधारशक्तिपूर्वकम् ।
प्रकृतिं कमठस्यैव शेषं पृथ्वीं तथैव च । सुधासुधिं
मणिवीथीं चित्तामणिरुहं तथा । श्रमभानं पारिजातञ्च
तन्मूले रत्नभेदिकाम्” । शारदायाम् “स्नानं हृदये
पद्मं तस्मिन् सूर्योन्दु पावकान् । एष स्वस्वकलां गृह्य
नामाद्यक्षरपूर्वतः । हस्तादीन् त्रिगुणान्यस्य यथैवात्र
शुद्धतमः । आत्मानमन्तरात्मानं परमात्मानमेव च ।
ज्ञानात्मानं पवित्रं न्यसेत् पीठमनुत्तमः” ।
पीठशक्तयश्च देवताभेदे दृष्ट्याज्ञानादयस्तत्कल्पोक्ताः
शारदादौ दृष्ट्याः । ७ सन्निविद्धार्धैकपस्यानभेदे तत्रापि
विष्णुचक्रं विभक्तस्य चतोर्देहस्य तत्तदङ्गभेदपत-
नात् तत्तत्स्थानस्य पूज्यता तत्र पीठानि चतुर्प्रकारभेद-
पतनं च तन्मनुष्ठाभयापुङ्गं यथा
“एकपञ्चायन्य पीठाः शक्तिभैरवदेवताः । अष्टप्रकारकृपा-
तेन विष्णुचक्रकृतेन च । मन्त्रास्तत्पुष्टो देव ! हिताय
त्वयि कथ्यते । तद्भारजं हिङ्गवायां भैरवो भीमलो-
चनः । कोट्टरीया महादेव ! त्रिगुणा या दिगम्बरी ।
करवीरे क्रितेन मे देशे मण्डितमिहानी । आधीयो
भेदवत्पद्म २, सुगन्दायाश्च नाबिका । देवस्त्यम्बकनामा
य सुभन्दा तस्य देवता ३, काश्मीरे कच्छदेशश्च त्रिगुण्ये-
श्वरभैरवः । मङ्गलाया भगवती गुप्तातीता वरप्रदा ४ ।
अम्बालाष्ट्र्यां महालिङ्गा देव अम्बलभैरवः । अम्बिका
सिद्धिदानास्त्री ५, कभी जाजाश्वरे मम । योष्यो भैर-
वस्तस्य देवी त्रिपुरसालिनी ६ । हृदपीठं वैद्यनाथे भै-
रवानाथस्य भैरवः । देवता जयदुर्गाया ७, नेपाथे जातु
मे शिव । अष्टादी भैरवः श्रीमान् महासाया च दे-
वता ८ । साक्ये दक्षहस्तो मे देवी दाजायथी हर ! ।
अमरी भैरवस्तस्य सर्वसिद्धिप्रदायकः ९ । अम्बले नाभि-
देशस्तु विरजाज्जलस्रवते । विमला सा महादेवी जग-
न्नाथस्य भैरवः १० । मङ्गलायां मङ्गलातस्य तत्र चिठिर्न

समयः । तत्र सा मङ्गली चक्षुः चक्षुःपायिस्तु भै-
रवः ११ । मङ्गलायां बासवाङ्गवत्तस्या च देवता ।
भीकतो भैरवस्तस्य सर्वसिद्धिप्रदायकः १२ । अम्बलिण्यां
पुष्करेश्वर साक्यकपिलान्वरः । भैरवः सिद्धिः मा-
हादेवी मङ्गलायिका १३ । अङ्गले दक्षवाङ्मने भैरव-
चन्द्रेश्वरः । अम्बिकाया भगवतो भवानी तत्र देवता ।
विशेषतः कश्चियुगे वसामि चन्द्रेश्वरे १४ । त्रिपुरायां
दक्षपादो देवी त्रिपुरसुन्दरी । भैरवस्तुपुरेश्वर कर्पा-
भीष्टप्रदायकः १५ । त्रिखोतायां बाणपादो आनरी
भैरवेश्वरः १६ । योनिपीठं कामगिरी काचाया तत्र
देवता । यत्रास्ते त्रिगुणातीता रत्नपाषाणरूपिणी ।
यत्रास्ते भाधवः साक्षादुमानन्दोऽयं भैरवः । सर्वदा
विहरेद्देशो तत्र सुनिर्जं संशयः । तत्र श्रीभैरवो देवी
तत्र च चेत्यदेवता । प्रचक्षुचक्षिणा तत्र सातङ्गी
त्रिपुरात्मिका । वगडा कसला तत्र भुवनेशो सुभूषिनी ।
एतानि नवपीठानि शंसन्ति नव भैरवाः १७ । अङ्गुल्यचैव
चक्षुस्य प्रयागे ललिता भवः १८ । जयन्त्यां वाजजङ्गा
च जयन्ती कसदीश्वरः १९ । भूतपात्री महासाया भैरवः
शीरकच्छकः । गुमाद्याया महासाया दक्षकुचः पदो
मम २० । मङ्गलीयः कालिपीठे दक्षपादाङ्गुली च मे ।
सर्वसिद्धिकरी देवी काचिका तत्र देवता २१ । भुव-
नेशो सिद्धिदा किरीटस्या किरीटतः । देवता वि-
मलानास्त्री संवतो भैरवस्तथा २२ । वाराणस्यां विद्या-
वाक्त्रो देवता काचभैरवः । मणिकर्णीति विष्णवाता
कुण्डलश्च मम श्रुतेः २३ । कन्याक्रमे च मे पृष्ठं निमिषो
भैरवस्तथा । शर्वाणी देवता तत्र २४, कुचोत्तरे च शु-
क्लपतः । स्यात्कुर्गाङ्गा च चापिलो २५ । मणिवेदिकदेशतः ।
मणिवन्धे च गायत्री शर्वानन्दस्तु भैरवः २६ । श्रीशैले च
मम सीया महालक्ष्मीस्तु देवता । भैरवः संवरानन्दो
देशेदेशे व्यवस्थितः २७ । काश्मीदेशे च कङ्काचो भैरवो
करुनामकः । देवता देवगर्भाया २८ नितम्बः काचसाधवे ।
भैरवसाविताङ्गश्च देवी काकी सुविद्धिदा २९ । दहा दहा
ममस्तु त्वं सन्निविद्धिगवाप्रुया ३० । शोभास्ते भद्रमस्तु
ममदास्या मितम्बकम् ३१ । रामगिरी तथा नाला शि-
वायी चक्षुभैरवः ३२ । हन्दावने कगजाले अम्बालास्त्री
च देवता । भूतेशो भैरवस्तस्य सर्वसिद्धिप्रदायकः ३३ ।
संजारास्थ चक्षुदन्ते देवी नारायणी सुचौ ३४ । कभी-
दन्ते महालक्ष्मी वाराणसी पञ्चपावरे ३५ । करतोयातटे